

CELOSTÁTNÍ VINAŘSKÝ KONGRES

Zámecká jízdárna - zámek Valtice

23. 1. 2023

ŠLECHTĚNÍ A PŘESAH PROF. KRAUSE

MILOŠ MICHLOVSKÝ

ŽIVOT JAKO VÍNO!

vína z Moravy
vína z Čech

ŠLECHTĚNÍ A PŘESAHA PROF. KRAUSE
MILOŠ MICHLOVSKÝ

EKOLOGICKÉ ↔ EKONOMICKÉ

POHLED DO HISTORIE

ŠLECHTĚNÍ A PŘESAHA PROF. KRAUSE
MILOŠ MICHLOVSKÝ

- do 2. pol. 19. století = zlatý věk evropského vinařství
- 1845 - zavlečení padlí révového - prudký pokles produkce
 - Francie v roce 1850 - 20,7 hl/ha
 - v roce 1854 jen 4,9 hl/ha
 - zastaveno mletou sírou
- Okolo 1860 - zavlečení mšičky révokazu do Francie, prudký pokles ploch, zničeno bylo
 - do roku 1872 více jak 100 000 ha
 - do roku 1877 již 650 000 ha
 - do roku 1880 přes 1 milion ha ⇒ snížení národního důchodu o 1 miliardu franků
- 1864 - zavlečení plísně révové - řešeno použitím bordóské jíchy
- Konec 19. století - zničeno více jak 6 milionů ha vinic ⇒ řešeno třemi způsoby
 - zaplavení
 - injektáž sirouhlíkem
 - štěpování na odolné podnože

POHLED DO HISTORIE

- 30. LÉTA 20. STOLETÍ – určitá konsolidace vinic, víno bylo spojováno s danou lokalitou – terroir
- poválečná léta – úbytek pracovních sil ⇒ vinice se neobdělávaly, zarůstaly, přednost měla výživa národa
- 60. LÉTA 20. STOLETÍ – NÁSTUP HERBICIDŮ ⇒ RYCHLÝ EFEKT, ZVÝŠENÍ VÝNOSŮ ⇒ odumření mikroflóry, ztráta přirozené úrodnosti ⇒ propad výnosů a kvality – ztráta originality ve vůni a chuti
- 70. LÉTA 20. STOLETÍ – ZÁCHRANA VE FORMĚ VMĚLÝCH HNOJIV ⇒ „kolosální“ efekt, později nerovnováha ve výživě, nadbytek/nedostatek jednotlivých prvků ⇒ sprchávání, vyšší citlivost k houbovým chorobám ⇒ řešeno listovými hnojivy ⇒ „vyřazení“ kořenového systému rostliny a narušení koloběhu živin v přírodě ⇒ keře se stávají citlivější ke všem chorobám a škůdcům
- KONEC 70. LET 20. STOLETÍ – PLOŠNÁ DESINFEKCE PŮDY DO 50-60 CM – BOJ PROTI PŘENAŠEČŮM VIRÓZ (HÁDÁTKA) ⇒ zničení všeho živého v půdě

ŽIVOT JAKO VÍNO!

vína z Moravy
vína z Čech

CO Z TOHO PLYNE?

- totální závislost na chemickém průmyslu
- znečištění okolního prostředí, povrchových a podzemních vod rezidui
- výskyt nových chorob rostlin, zvířat a lidí
- destabilizace růstových poměrů v rostlině
- změny v biochemickém složení rostliny - oslabení indukované rezistence
- změny v biochemickém složení bobule - čiření moštu, vína, mikrobiální stabilita
- ztráta originality a jedinečnosti způsobené ztrátou spojení s osobitými a neopakovatelnými vlastnostmi lokality, kdy se víno stává více produktem technologie než „plodem“ přírody

JAK Z TOHO VEN?

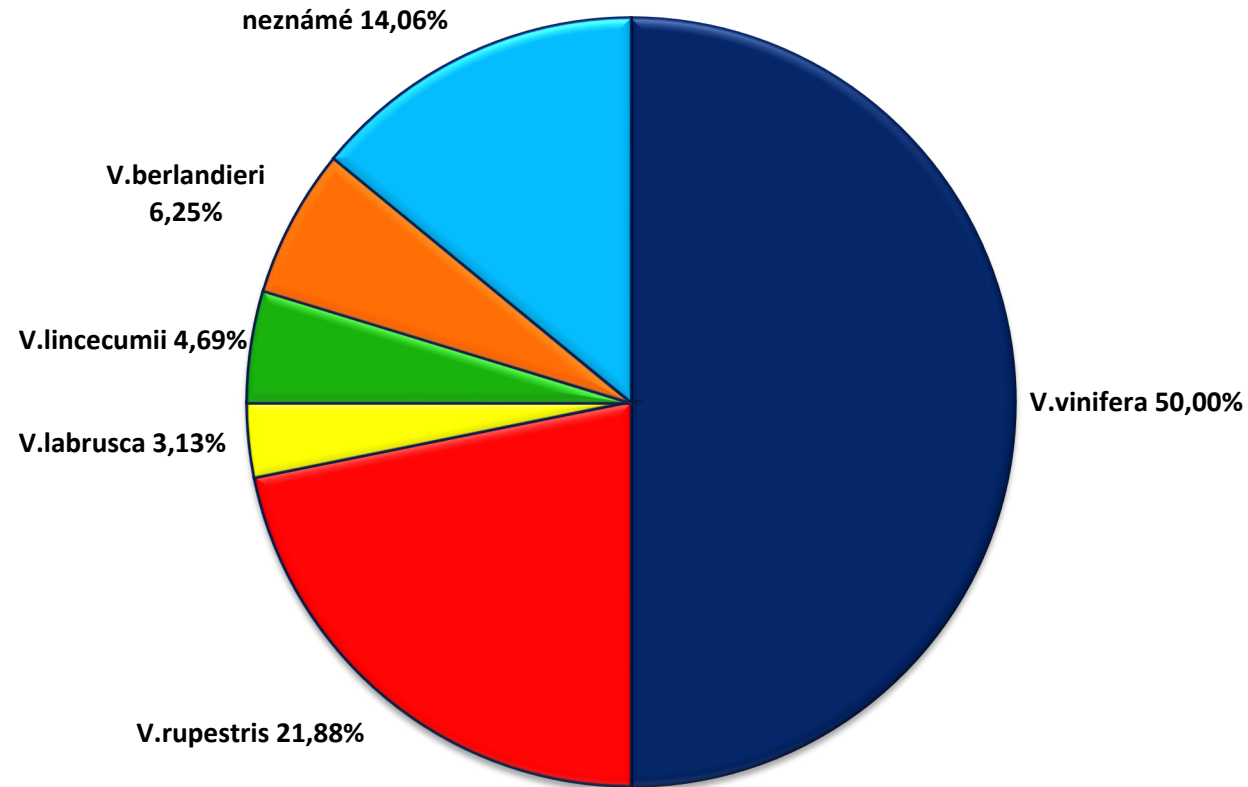
- INTEGROVANÁ PRODUKCE A BIOPRODUKCE ⇒ eliminace pesticidů
- v ČR
 - 77 % vinic v integrované produkci a 7 % v bioprodukci
 - od vstupu ČR do EU vinohradnictví načerpalo 2,8 miliard korun
 - za uplynulých 24 let se spotřeba insekticidů v celém zemědělství zvýšila na trojnásobek, ale ve vinohradnictví se snížila o 98,4 % (draví roztoči, izonety) (info Ekovín)
- počet pojezdů a uhlíková stopa ?
- šlechtění ⇒ využití botanických druhů, které jsou odolné až imunní k hlavním patogenům révy vinné ⇒ od konce 19. století využito ve šlechtění podnoží - *V. riparia*, *V. rupestris*, *V. berlandieri* - později i ke šlechtění odrůd k přímému konzumu a produkci vína - postupné zapojení dalších druhů - *V. cinerea*, *V. lincecumii*, *V. labrusca*, *V. aestivalis*, *V. rotundifolia*, asijské druhy *V. amurensis*, *V. coignetiae*, *V. piasezki*, *V. romanetti*
- Americké přímoplodé hybridy
 - Noah, Othello, Niagara, Duchess, Bailey, Brilliant
 - Thomas Volney Munson
- Francouzské přímoplodé hybridy
 - Victor Ganzin, Francois Baco, Georges Couderc
 - Albert Seibel, Bertille Seyve-Villard...

ŽIVOT JAKO VÍNO!

vína z Moravy
vína z Čech

VILLARD BLANC = SV 12375

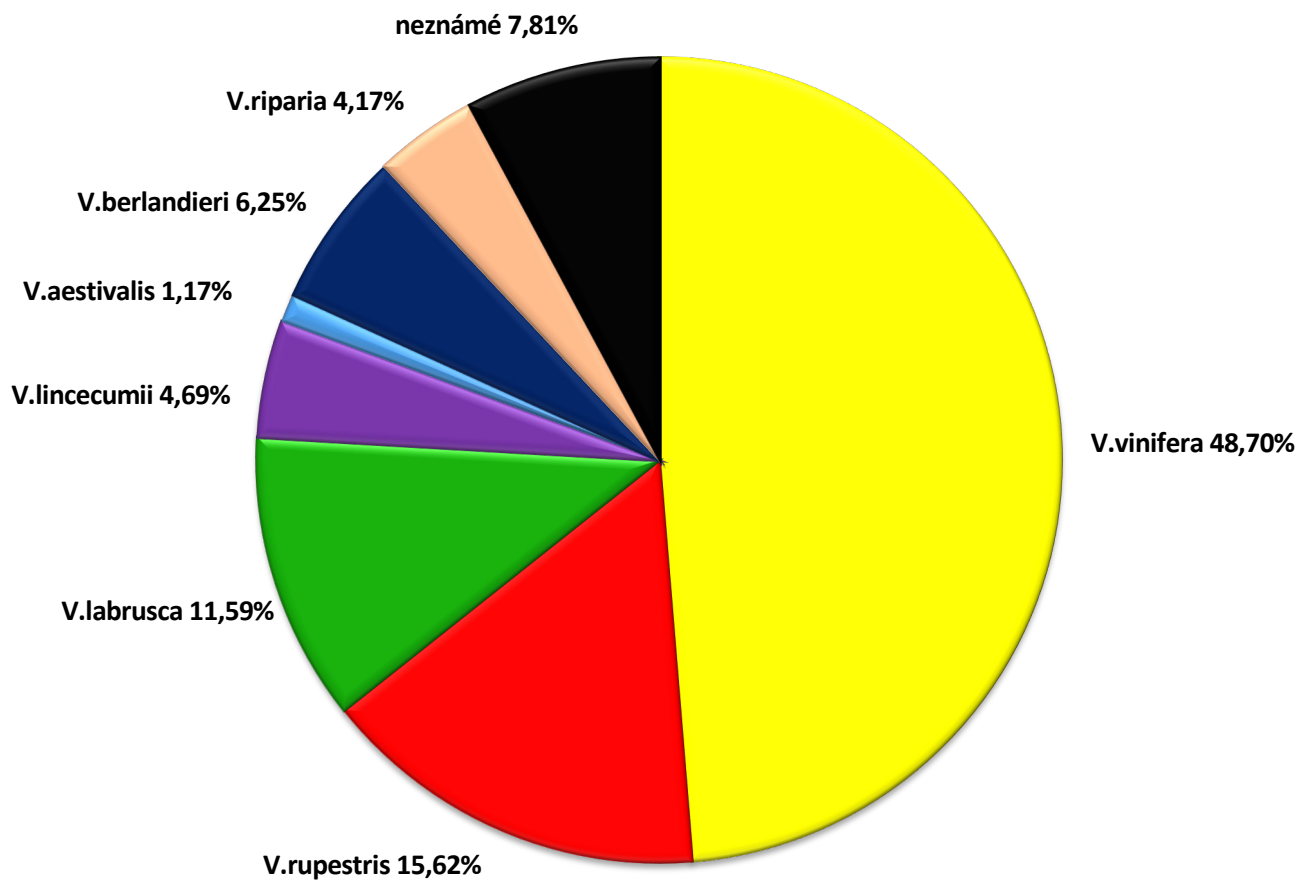

- křížení
S 6468 x Subereux (S 6905)
- 50% *V. vinifera*
- hlavní odrůdy z *V. vinifera* – Afus Ali, Aramon noir, Sicilien
- zjištěné geny – Rpv 3.1
- pravděpodobný původ genu *V. rupestris*
- hojně využívaný v kříženích

S 13666

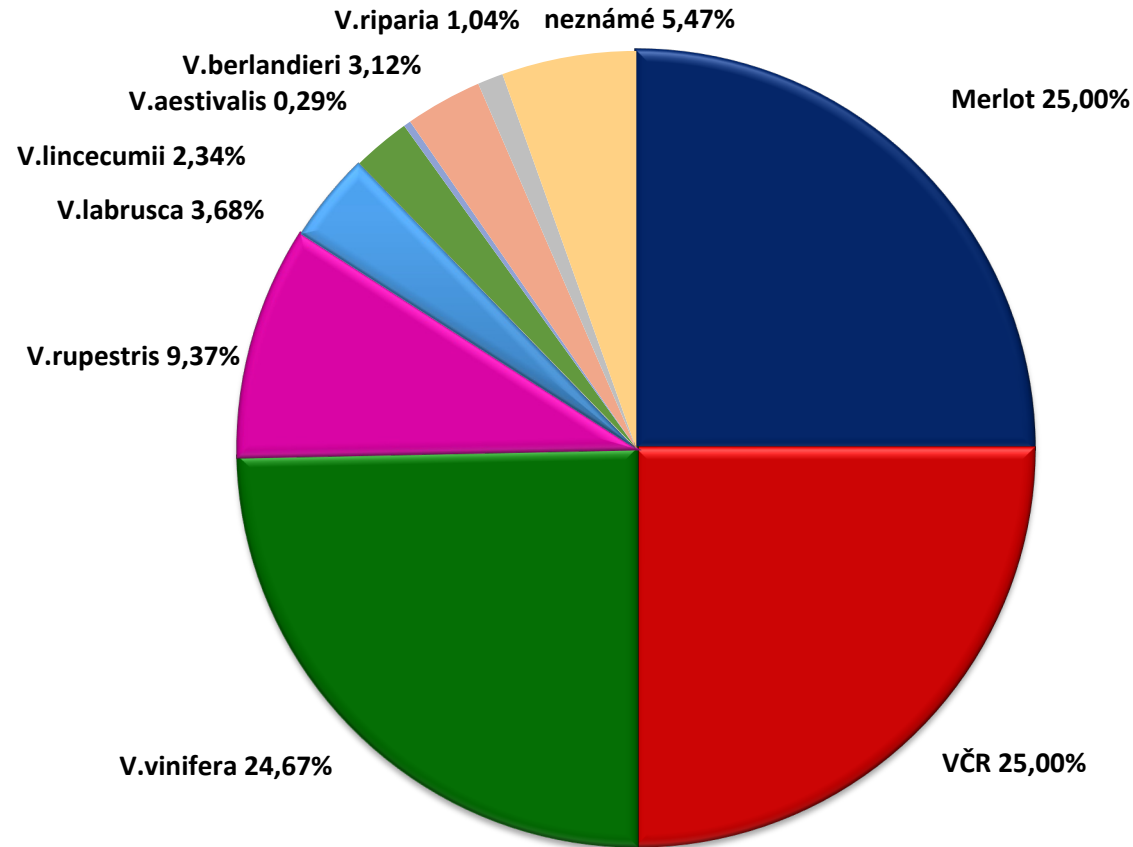
ŠLECHTĚNÍ A PŘESAHA PROF. KRAUSE
MILOŠ MICHLOVSKÝ

- křížení Plantet x S 6468
- 48,7% *V. vinifera*
- hlavní odrůdy z *V. vinifera* – Afus Ali, Sicilien, Aramon noir
- hojně využíván v křížení

MALVERINA

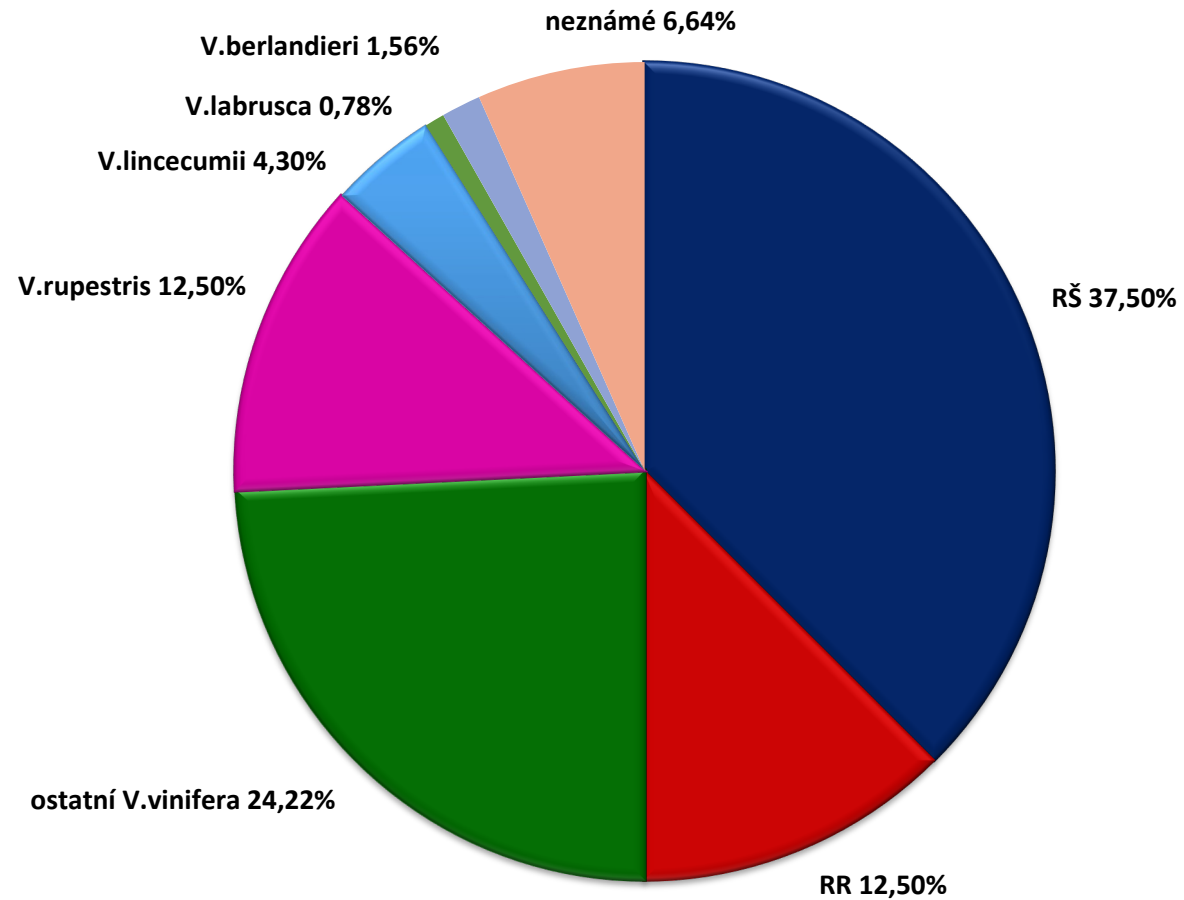
- křížení Rakiš
(= SV 12375 x VČR) x Merlan
(= Merlot x S 13666)
- 74,67% *V. vinifera*
- Geny Rpv3, Ren3 a Ren9

Život jako víno!

vína z Moravy
vína z Čech

RINOT

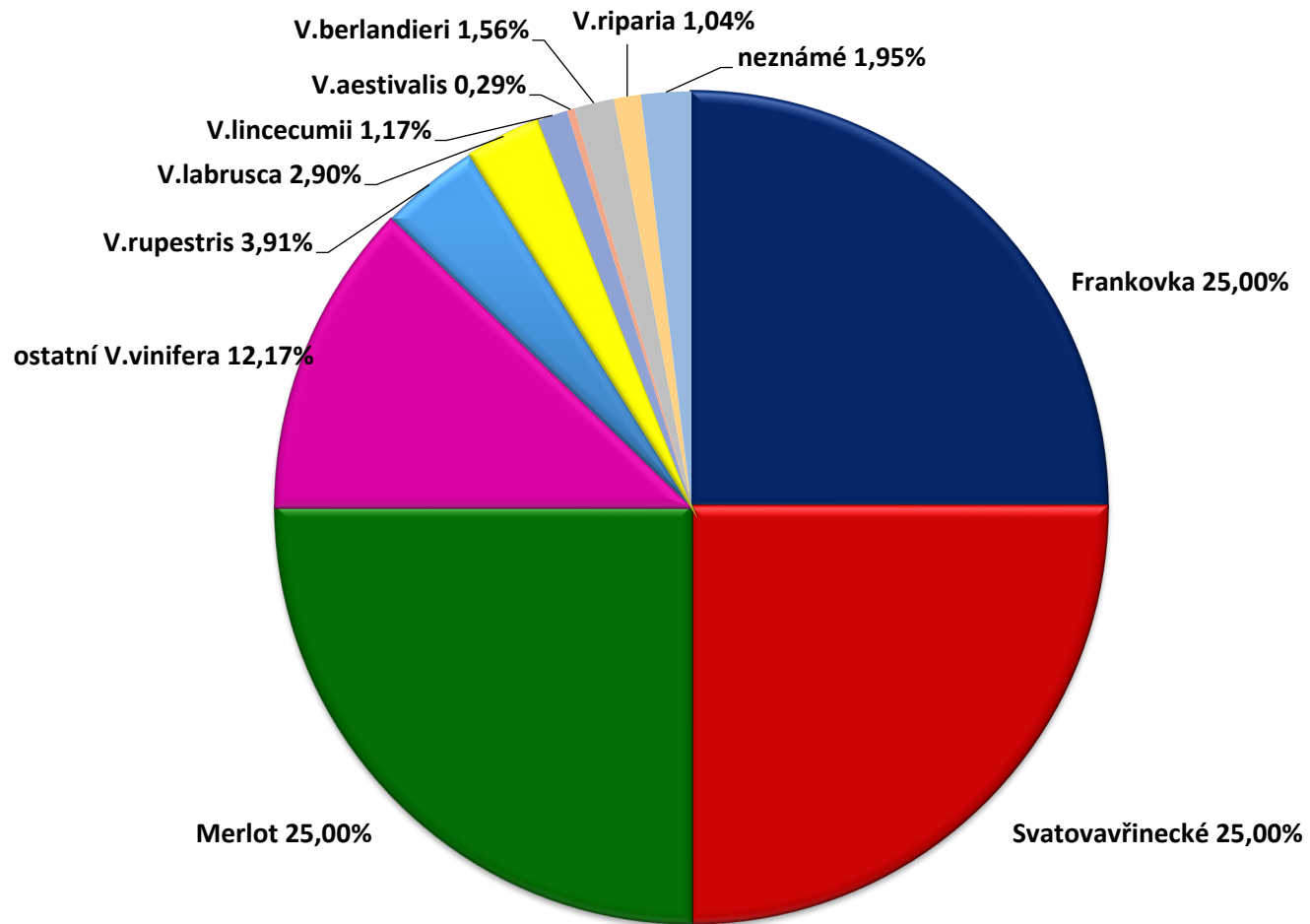

- křížení Merzling [= S 5276 x (RR x RŠ)] x (Villard blanc x RŠ)
- 74,22% *V. vinifera*
- geny Rpv3, Rpv4, Ren3, Ren9

LAUROT

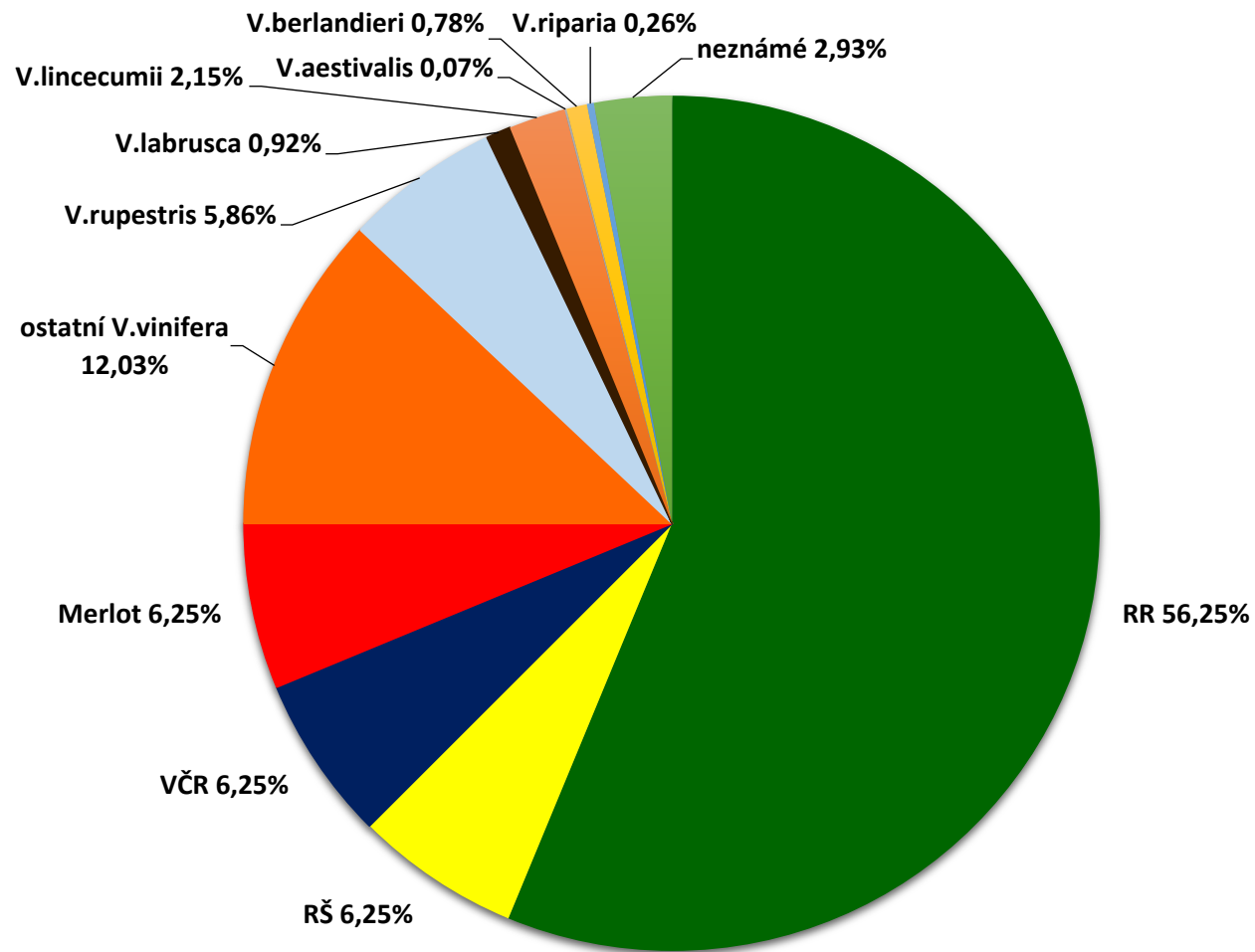
ŠLECHTĚNÍ A PŘESAHA PROF. KRAUSE
MILOŠ MICHLOVSKÝ

- křížení Fratava (= FR x SVAT) x Merlan (= Merlot x S 13666)
- 87,17% *V. vinifera*
- geny Rpv3, Rpv7, Ren3, Ren9

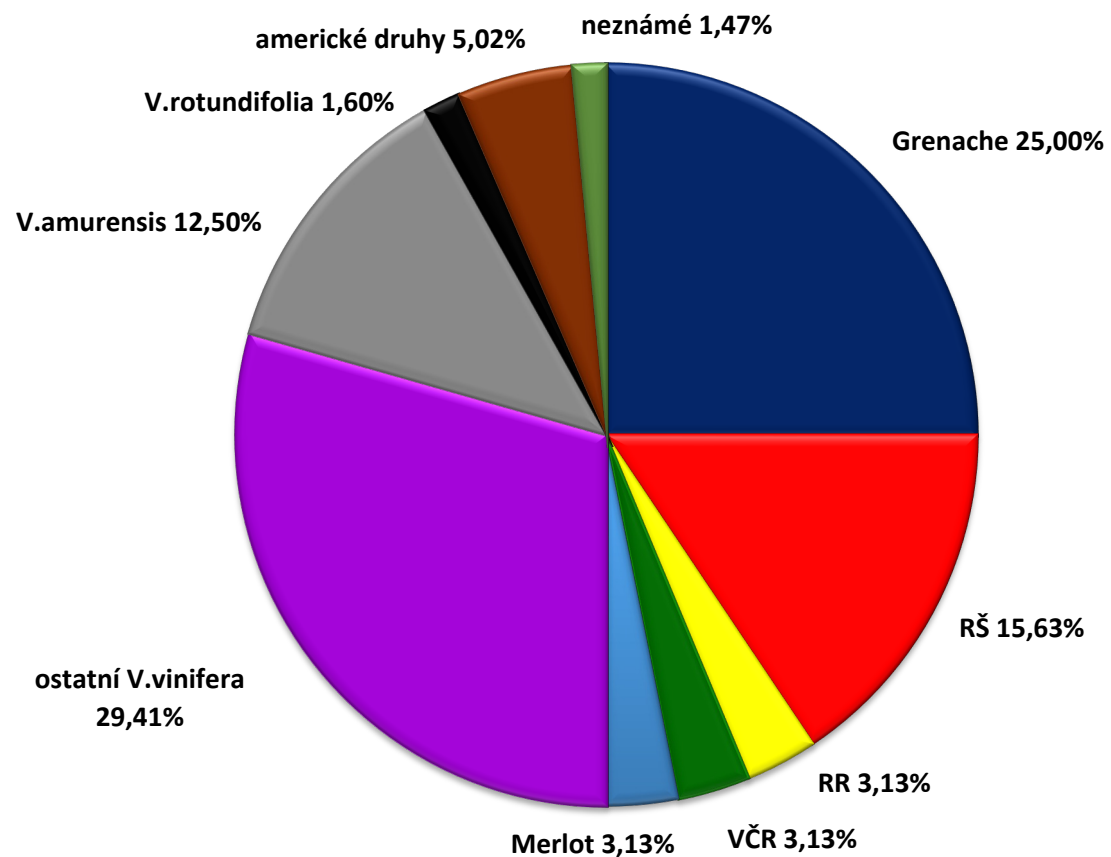
RIESLING GRIS

- křížení RR x (Malverina x Merzling) = RR x [/(SV 12375x VČR) x (Merlot x S 13666)/ x /Seyval x (RR x RŠ)/]
- 87,03% *V. vinifera*

PE 15-1-5-2

- křížení BV 9-1-7 x V2
- BV 9-1-7 = Malverina x Merzling = [/ (SV 12375 x VČR) x (Merlot x S 13666) / x / Seyval x (RR x RŠ) /] x (V.amurensis x RŠ)
- V2 = BC4 Grenach
- 79,42% *V.vinifera*
- zjištěné geny Run1, Ren3, Ren9, Rpv3.1
 - Run1 - *V.rotundifolia*
 - ostatní pravděpodobně *V.rupestris*, případně *V.lincedumii*

ŽIVOT JAKO VÍNO!

vína z Moravy
vína z Čech

PRAKTICKÉ INFORMACE Z PIWI INTERNATIONAL

- německé vinohradnictví - méně jak 1 % zemědělské půdy, ale spotřebuje 30 % všech fungicidů použitých v zemědělství
- dle CPVO (Odrůdový úřad Společenství) - vinařství EU ročně spotřebuje 60 tisíc tun fungicidů, tj. 65 % všech fungicidů celé EU
- v současnosti je v registru odrůd 36 PIWI odrůd a dalších 40 je povoleno pěstovat ⇒ celkem 3283 ha = 3 % vinic v roce 2021 (v ČR cca 900 ha, tj. 5 % plochy vinic)
- požadavky na obměnu odrůd vzhledem k měnícímu se klimatu, mění se i staré PIWI odrůdy za nové
- v rámci programu VITIFIT probíhá výzkum u konzumentů (způsob vinifikace a vybrané aromatické látky) - němečtí konzumenti preferují ovocitost, sladkost, tělo, tropické ovoce a aroma květin
- např. Calardis blanc, výnos 19t.ha⁻¹, zpracováno na sekt - výrazně se podobal Pinot blanc, RR

- významně roste zájem o PIWI odrůdy mezi vinaři:
 - 39 % je již pěstuje
 - 21 % plánuje jejich výsadbu
 - 40 % pěstitelů nemá zájem je pěstovat
 - větší zájem mají biovinaři, 60 % jich chce výsadbu navýšit, pouze 6 % jejich výsadbu snižuje (většinou pěstitelé odrůdy Regent)
- srovnání nákladů na ochranu u biovinařů – Pinot blanc 944 eur/ha, Calardis blanc 435 eur/ha, výnos u Calardis blanc byl 2,7x vyšší
- Pokus z roku 2021 (silný tlak peronospory) – PIWI 0-4x ošetření, odrůdy V. vinifera průměrně 14x při dosažení stejného výsledku
- před více jak 8 lety zařadili němečtí vinaři přínos PIWI odrůd pro ekologii až na desáté místo
- méně pesticidů, menší utužování půdy bylo chtěno, ale PIWI odrůdy ne

ŽIVOT JAKO VÍNO!

vína z Moravy
vína z Čech

- prodej vín z PIWI odrůd v německých supermarketech
 - cena od 5 do 10 eur za lahev
 - průměr 9,53 eur/lahev
 - přes 40 % v ceně 5-8 eur
 - přes 25 % v ceně 8-10 eur
 - 78 % prodáno jako odrůdová vína
 - 12 % jako PIWI cuvée
 - 10 % jako PIWI + klasická odrůda

ŠLECHTĚNÍ A PŘESAŤ PROF. KRAVSE
MILOŠ MICHLOVSKÝ

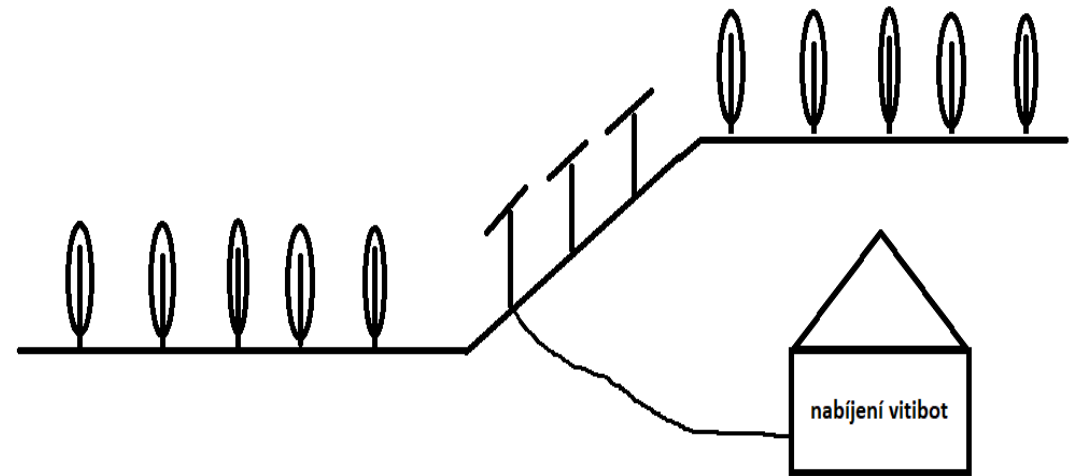

ŠLECHTĚNÍ A PŘESAHI PROF. KRAVSE
MILOŠ MICHLOVSKÝ

FOTOMONTÁŽ UMÍSTĚNÍ NAD VINICEMI NA JIŽNÍM SVAHU

VYUŽITÍ PROSTORU VE SVAHU MEZI TERASAMI

ŠLECHTĚNÍ A PŘESAHI PROF. KRAVSE
MILOŠ MICHLOVSKÝ

„ZKOUŠÍME, POZNÁVÁME, TVOŘÍME...“

Za pozornost děkuje kolektiv šlechtitelů

Doc. Ing. Miloš Michlovský, DrSc., dr.h.c.

Lubomír Glos

Ing. František Mádl

Ing. Vlastimil Peřina

Ing. Ivana Flajšingerová, Ph.D.

Ing. Kateřina Chvátalová Krupicová